



רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785
ת. ד. 136, מען למברקים: "עולמפרס"
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
המפצה: דוד טופל ובניו, תל-אביב.
חברת איגנה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה:
רוכ איתן

עורך כיתוב: עורך תכנית: אהרון צור
כתב בכיר: אורי תבור

חברי המערכת:

מנשה ברדיצ'וב, שייע גלור, ליילי גליילי, רוברט הורוביץ, רותי ורד, אברהם חרסון, אוסקר פאזנר, אלכס פסיס, אביבה סטון, עמוס קינו, שלמה קרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

9/6 '22

מכתבים

ארגון הנוער הקומוניסטי שהחסיסו עיר בשם "שאלה" הרוזן בעניין הפליטים הערביים ונתנום השיחור הערבי במאה ה-19 עשרים.

עיסא זובאני, אחד מחברי ארגון המורים המוסלמיים, הקיפו למפלגה הקומוניסטית, היציע גם הוא, עיר, על כפרו הנטשו ועל אלה שהרכו אותו ונירטו אותו מסגו. הן סופרת הערבית נזאה קאעור, אשתו של הכומר ניני פרח — ראש העדה הפרו-מסלמית בחיפה. שהואשם לפני כן בנטייה למוסלמים — דיברה על התרבות הערבית המודרנית ועל הקשר בינה לבין הנוער הערבי הערבי. היא עתה לנאספס ל-עשות הכל למען ביטול המטפל הצבאי. דיבר גם הבין קהו"ל, מורה בית-הספר טרא סנסה נצרת לעבר, שהורחק מתפקידו על-ידי ההנהלה האמריקאית של בית-הספר. לאחר שנראה לה כי הוא שיתף פעולה הוקרה עם הקומוניסטים. הוא דיבר על המשורר הכנוח איליה אבי סאדי, תוך כדי הקראת פרקים משיירו של המסורה, והוספת פרקים פוליטיים מוכהת ל-פרקים אלה. אייר איליה אבי סאדי "שאל קהו"ל". הלואי ונאשרת בחיים ער חיו, כדי לחוות בנם הערבי המסתופם להשתחרר מהפולוניאליזם ועורו; כיצד הוא צועד במהירות אל הנוער, בפיזורו של הנוער הערבי שזועזעו סורח ומעורב על לומר בנליו, כי הצורה בה דיבר אותו ארגון עיררה בו זכרונות כואבים. על הימים בהם היו הערבים עבדים ליצירה וכל אדם יכול היה לשתק על מיתרי ליב. מלים כאלה שהושמעו — אפילו אם נכבים שאמרו מתוך כוונה טובה — אינו יכולות להתפרסם אלא בצורה אחת על-ידי האישי בחיוב: איבה לישראל.

פינסים ונפלאות

בספורכם על אלוהי-הכובים עמואל פינס ואחריו מאשר כמאה מאמרים נגד השחיתות בממשלה. חיה לכם אומי'הלב הודות כי שניאה בפה מלא, ובלי נסיון לרכר את הדברים. אילו היתה ספא"י הולכת בדרך זו, היה כל המצב בארץ אחרת... ישראל גלרמן, תל-אביב

... נתתם מדינה לא רק דונמה אישית יפה של ביקורת עצמית כנה, אלא גם את הספורים המטעשים ביותר שהופיעו אי פעם בהעולם הזה.

שמואל יערי, חיפה

הדליקו האירון כותרות בעתונים רבים. על הפיינסים ועל הנפלאות אשר חוללו ללא עדים... אסתר לויט, נהריה

אכן, פינס נדול חיה פחו

הייתי סקרן מאוד לקרוא מה יכתבו העיתונים חיוניים אחרי נילויכם המדהימים אודות עמואל פינס. הופתעתי לראות כי עתונים שתקדשו סקום נרחב לפרשה. כאשר היה נרמח להם כי יוכלו לנחם באמצעותה את העולם הזה, התעלמו מטנה לחלוטין. מעניין כי גם כל עיתונאי הספורט, שבמשך שנים פירסמו במפורסם את הירועות אודות "שיאיו" של פינס, לא טרחו ללל לחוריע לקוראיהם על כשלונם, כשם שעשיתם אתם. חנוך בראל, תל-אביב

אות סינייה

לר"ר אלברט בכר, המפקס לאמץ את התומה הערבית שנמצאה בסניי (העולם הזה 1062), מניע פרס של אודה למופת. אני סבור שהמדינה צריכה להעלות את זה על נס ולפרסם את דברי האימוץ בכל העולם הערבי, כדי שתהיה הוכחה ברורה כי מנינו ילדום וכי אנחנו רואים בערבים בני אדם שווים לנו. ומוכנים להיות עמם במטפחה אחת.

סעיד לוי, רמלה

... מעשה זה בלבד יש בו כדי להצדיק את מבצע סיני.

ה. הירשזון, תל-אביב

עם כל הכבוד לר"ר בכר על מעשיו היי אנושי היוצא מגדר הרגיל, אני חושבת כי בית המיסטס חיה צריך לאסור כל פירסומים על דבר אימוץ סינייה על ידו. מדוע אין מסתכלים על העתיר והושבים מה היחיד בעור עשר או עשרים שנה עם הילדה הזאת, כאשר יודע לה באמצעות הפירסומים על עברת ותוצאות? עם הנליו עשוי להרוס אותה בתוך אדם, וחידועיה לא אמה הרחנה ביוי העם לו היא משתייכת, עשוי להפוך אותה לאויבת לישראל.

אברהם באטיה, נצרת

כתב העולם הזה הוטעה. באטיה לקחו הקומוניסטים חלק פעיל, אם כי לא אחת וזאת אטיפה קומוניסטית.

פיל-הארמוניה

תמונתו של הפיל של קרסס פראנז (העולם הזה 1062) היתה נהדרת. איזה סקסיהפיל! שיש שדה, חולון

איזה פיליפולו!

עליונות הבקע

מאמכם. קוראים לי "שינוי" (העולם הזה 1067) היה כתביאטמה שמור נגד חוננים מסוימים. העושים את התורה סדרים לחסור בו והחוששים סכל נורם המעטער את של-סונג. אולם ניהמתי למקרא סכתבו של-א. אורי (העולם הזה 1060), התובע מתקנה. בשם האהבה לבעלה, לקבל עליה ולחסכים לכל חוקיה האלמנטריים של היהדות, החשב אותו אורי כי חונת האהבה חלה גם על הכעל כלפי אשתו, ואם חיה ברעתו לקבל את רעה של אשתו — היצווח אליו חותב נירוש מהארץ או, במיסב הסמורת חרות סכר א. אורי בעליונות הכעל בחיי ה-מיטפחה?

אליעזר בוכני, חיפה

לגלגלי צה"ל

לפני שבועיים שודרה תכנית בגלי צה"ל. בשם "שני עשרים", ובתנחתו זו השרו לעצמם אישי המיסטרה הצבאית לענון בצורה סכה ומשליכה לבני עדות הסורה. כך, למשל, כינו את יוצאי מרוקו בשם "שולם סכינים" ואאלפאביתיים, את יוצאי יוגוסלביה כסו-חרים מהמספים, ואת יוצאי תימן כסחם בורים. ערבים ומסחמטים, התורכים, נו זה סתם מספר. האם בואים וחו יעורם של גלי צה"ל, הכר רוצים לחמד לסיכוח ולמיוון נליונות?

חושבני שאם תופעות מסוג זה לא תפי-סקנה, עלול הדבר להביא לאסון לישראל, ומאסון זה עלולים להפגע גם הצעונים, גם חללענים וגם מעלימי'העיון — וכודאי שאף אחד לא רוצה בזה. מנחם מנובלה, כפר שלט

בפנים הפנימיה

קראתי את ביקורתכם על הסרט האישי המודר (העולם הזה 1061) והתפלאתי מאוד על שפחיות הבקורת. יתכן ואינכם מכירים את הבעיה מקרוב, מאחר ולא שיתם בבית ספר צבאי. אני על כל פנים לשמתי תקופה ארוכה בבית-הספר הזה, ומזכיר אני לומר שבסוף זה אין האנשים מופיעים כחבורה של פסיכופאטים. יתכן שהסרט מניס עת הצגת הרמויות, אבל כל אחת מהן סיפופיה ואסיינית לבית-הספר צבאי.

בכל פנימיה קיים אותו החולש על העולשים. בכל פנימיה קיימות אותו מנושות העושות הכל כדי לא לעוף. יתכן שלאדם מן החוץ נראים הדברים האלה כפוזים ונכונים וכסיכיות, אבל צריך אדם לחיות באווירה זו כדי לראות כמה נכונים וכמה אמייתים הדברים. יתכן שהם מתוארים בסרט כי הנזמה לא מטפה, אך מי כסוכם יודע שבדי-להתירע על משהו יש לעצו ולחנרני? וכוכיותנלח כל קמט ופועל סטנטו? וזאת עושה הסרט בהצלחה רבה לדעתו.

יעקב יגר, ירושלים

אין דבר בעולמו של העולם הזה המשבח את לבי כמו המספר הרב של מכתבים הנכתבים אלינו על-ידי קוראיו הערבים. הם מעידים על יחס של אימון אישי, שהוא נדיר בארץ. דור שלם של צעירים ערבים, שגדלו במדינה ומדברים עברית טובה, החלו רואים בשנים האחרונות בעתון זה את הגורם העברי היחיד הלוהם למען תביעותיהם הצודקות — שחיון בזכויות ובחברות — מבלי שתעמוד לנגד עיניו מטרה אנוכית. איננו זקוקים לקולות בבחירות. רוב מכתביהם של הקוראים הערבים בא להסב את תשומת לבנו לעוהל שעשה למישהו או למישהם. אחרים מבקשים את עצתנו בעניינים אישיים — כמו איתו קורא כפרי נוצרי שהתלונן על איירצוניה של ארוסתו העירונית האלה אל הפשר. אך לפעמים מוסרים לנו הקוראים דיוחים וידיעות. את אחת המכתבים האלה אני מפרסם להלן, כשלונו:

הלכתי במיוחד לכותל המערבי. מתוך סך רגות, כי ידעתי שתשאל אותי. ראיתי קיר של אבנים ישנות וגדולות, שלא אמרו לי דבר. תוך נסיעתי לבית-הלחם ראיתי את קבר רחל. ליד המקום יש תחנת-בנויין, ובזמן שהמכונית הצטיידה בדלק, קפצתי לראות מה זה. ראיתי בניין גמור וקטן עם גג מקומר, שהכניסה אליו נחספה בגדר תיל דוקרני, משום מה. לא הצלחתי להיכנס אליו ולראות את אשר בתוכו.

בבית-הלחם, כבירושלים העתיקה ורמאללה (שלוש הערים שביקרתי בהן) אין כמעט כל בניה חדשה. מלבד שכונה של בתים קטנים ביותר, שנבנתה במבואות בית-הלחם עבור הפליטים שרצו בכך.

התעניינתי בשמועות שהפיץ קול ערב על הנסיון להרחיק את הפליטים למדבריות עי-ראק, ונודע לי כי במידה ויש פליטים ה-מעוניינים מרצונם הטוב לעבור לעיראק — מקבלים אותם ועוזרים להם. אבל אין מנסים ללחץ על איש.

למחרת היום התפזר הרבה מהערפל ש-היה מונע בעדי לראות את הדברים. והתי-חלתי להרגיש כאילו נמצא אני בתוך כפר במצור (דבר שהוכיח לי את החופשיים שהיה עורך הצבא הישראלי בכפר שלי). ברחוב הירדני רואים יותר חיללים מאשר אורחים. החיללים בחגור מלא. תהום פעורה בין החיללים והאורחים. רוב החיללים הם בדואים ירדניים (אין גיוס-חובה בירדן, רק צבא שכיר). האורחים שונאים אותם ומנסים לא לבוא אתם במגע.

הצלחתי לנהל שיחה עם כמה בחירים מש-כילים על הבעיה הערבית-יהודית. הם סברו רים כי יש לחזור להחלטות האו"ם משנת 1947. על הקמת שתי מדינות בשטח ארץ-ישראל.

בבית בו התארחתי היתה נצרה, שלמדה בבית-ספר תיכון של המיסיון. לשם קבלת תודות-בגרות ממשלתית היה עליה לעבור בחינות בספרות הערבית, אבל היא מעדי-פה לא לעשות זאת. כמעט ואין היא יודעת דבר על הספרות הערבית. הם לא קוראים ספרות ערבית, ומעדיפים עליה ספרות בל-שית בשפה האנגלית. נזכרתי בספרים בל-בלו מרוב שימוש בספריה שלי. כל ספר ער-בי שיש לי נקרא בממוצע על-ידי לפחות 20 אנשים.

האינך חושב כי ישראל עשתה מאתנו ערבים?

אני שמח שהעולם הזה מהנה לערבים בעלי-הכרה אלה גשר חי לחיי המדינה — לא רק למציאות הקיימת כיום, אלא גם לזו שתהיה קיימת מחר. עת יתפכו הם לשתופים מלאים וגאים במדינה. אולי חבל שאין עתון זה מופיע גם במהדורה ערבית. אולם נראה שבם בשפה העברית יש כוחות למלא מישימה חשובה למען המדינה — על אפם ועל חמתם של יועצי המדינה לעניינים ערביים.

בלי משוא פנים